

libus, n. 13. ff. de damn. inf. et. Alexand. ibidem, n. 51. Paris. conf. 157. n. 15. 17. 18. Menoch. sup. n. 90. sed ampliationem præmissam admittit Sanch. num. 12. etiam quando orta inter patrem, & filium videtur, arbitri decreverunt, ut filius peculium id administraret, quamvis ususfructus ad parentem spectet, nam adhuc non confiscari resolvit.

98 Ratio præcipuæ conclusionis est secum cum commune DD. placitum, quia sicut non possunt filiifamilias adventitia alienare, in quibus patri est ususfructus, nisi ipse consentiat, l. ult. §. Filiis autem, C. de bon. qua. liber. Ita nec delinquendo permittuntur illa in fiscum transferri, Sanch. n. vers. Secundò quia alienatio, Guttier. nu. 3. Clar. Carleval. & alii sup. nu. 96. laudari. Est enim juris principium, ut qui ex contractu prohibetur in præjudicium alterius alienare, etiam ex delicto ei alienatio censeatur interdicta, Sanch. ibidem, Molin. de primogen. lib. 4. cap. 11. n. 7. Bart. in d. §. Si de veltigalibus, nu. 12. Farinac. num. 5. Roxas de successomb. c. 7. nu. 6. Carleval. d. tit. 3. disp. 19. n. 16. Peregrin. ubi proximè, num. 90. 99.

99 Non defunt tamen, qui peculium illud Fisco cedere contra commune teneant, ut Cald. sup. nu. 112. vers. Sed in oppositum. & num. 152. vers. Sed in proposita specie, Ripa in cap. sepè, num. 76. quæst. 11. de restit. spoliator. Vald. ad Suar. sup. d. notab. 13. nu. 2. vers. Ex quo sequitur. At à communi recedendum non est.

100 Dubium autem est, an peculium adventitium, cujus ususfructum pater non habet propter delictum filii publicetur cum reliqua ejus substantia? Negant Farinac. d. quæst. 24. nu. 6. vers. Quibus non obstantibus, Rui. conf. 24. nu. 7. vol. 5. Socin. jun. conf. 77. à nu. 10. Clar. ubi sup. Guttier. nu. 7. 8. At rectius affirmant Cald. num. 153. vers. Ex supradictis jam inferitur. Mend. sup. nu. 88. Gigas ubi proximè, quæst. 11. n. 2. Crot. in l. frater à fratre, nu. 35. ff. de condit. indebit. Paris. conf. 159. à n. 11. Sanch. n. 14. Menoch. d. remed. 9. n. 81. Peregrin. sup. n. 128. qui duo dubitant. Quæ ultima sententia apud nos est proculdubio recipienda extante, l. 5. Taur. quæ est l. 4. tit. 4. Recop. quia permittitur filiifamilias. condere testamentum; nam prima contraria defenditur ex eo, quod filiifamilias, de jure communi testari de adventitiis non poterant, etsi in eis pater ususfructum non haberet, l. penult. C. q. testam. fac. pos. ut videtur est apud Authores, qui illam tuerentur. Quibus autem casibus ususfructus patri non quaeratur, tradit Dicastill. de just. tom. 2. lib. 2. tract. 3. n. 304.

101 Quod si pater carens ususfructu, spem habuerit illius consequendi, veluti si penes Tertium fuerit; nam cum eo mortuo, aut aliàs jure fruendi extincto, rediturus sit ususfructus ad proprietatem per consolidationem patri filii proprietarii acquiratur; & hoc sufficiet, ut si interim bona ob delictum filii Fisco addicantur, peculium reservetur parenti, cum propter talem spem prohibita sit filiis eorum bonorum alienatio; ut colligunt communiter DD. ex d. §. Filiis autem, post Glos. ubi, verb. duntaxat: & consequenter confiscatio, ex regula supra tradita, n. 98, ita Menoch. n. 87. Ruin. sup. nu. 13. vers. Tertio prædicta; Sanch. n. 13. Socin. jun. sup. n. 13. 14. Farinac. nu. 7. Guttier. nu. 9.

102 Maximè controversatur, quid juris erit, si filius læsæ Majestatis crimen admiserit? In quo triplex reperitur opinio. Prima docet, tam ususfructum ad patrem spectantem, quam proprietatem, illicò ad Fiscum transferri: hanc tenent Simanc. de Catholic. instit. tit. 9. n. 18. Azor. instit. moral. tom. 1. lib. 5. c. 7. quæst. 8. & lib. 8. c. 12. n. 15. Pat. Vazq. 1. 2. quæst. 96. art. 5. disp. 169. c. 1. n. 9. Secunda, proprietate duntaxat

publicati, ususfructu penes patrem permanente: Ita Azeved. d. n. 212. Cachera. decis. 94. n. 9. Farinac. n. P. Baiard. ad Clar. d. qu. 86. n. 51. Guttier. n. 4. Panciroli. conf. 18. n. 12. Tertia, quæ magis veritati videtur accedere, sic distinguit, aut bona sunt quæ sita ante delictum, & tunc locus est proximæ secundæ sententiæ, aut post, & erit prima admittenda, quam distinctionem tradunt Sanch. n. 11. Sayr. in Clavi Reg. lib. 9. c. 7. n. 7. vers. E contra, Pat. Molin. disp. 9. n. 16.

Verf. Sic delinquente filio.

Confiscatio bonorum filiifamilias peculium ejus profectitium minimè comprehendit, Suar. d. notab. 13. nu. 5. ubi Vald. Menoch. nu. 74. Clar. d. quæst. 78. n. 11. Azeved. sup. n. 210. Less. de just. & jur. lib. 2. c. 4. dubit. 3. nu. 12. Cantera in quæstion. crimin. tit. de quæst. tang. punitio. delictor. cap. 1. nu. 39. Simanc. ubi proximè, nu. 80. Duennas reg. 275. limit. 7. Gig. sup. quæst. 10. Bernard. Diaz. d. cap. 132. nu. 6. Nell. in tract. de bamit. part. 1. temp. 2. nu. 25. Chaffan. in consuetud. Burgun. rubric. 2. §. 2. in princip. nu. 20. Afcans Clemens effect. 2. nu. 37. Suar. commun. verb. Confiscatio, nu. 266. Farinac. nu. 3. Bof. nu. 71. estque omnium concors sententia, quæ obtinet, quanquam pater liberam, & absolutam administrationem, etiam cum facultate dissipandi concesserit filio, Farinac. ubi proximè, Angel. in l. si filius, nu. 3. ff. de damn. infect. Palac. Rub. in rubric. de donat. inter: §. 66. nu. 24. vers. Præsupposito sine veritatis præjudicio, Ant. Gom. sup. num. 26. Cald. d. verb. lesis, n. 118. in fine, Baiard. ubi proximè, d. quæst. 78. n. 49. Peregrin. d. tit. 3. num. 125. Guttier. q. 41. n. 1. 2. 5.

Ibi: Et his addendum, quod publicatis bonis.

Bonis filiifamilias vivo patre publicatis, Legitima ejus in confiscationem non includit: Peregrin. n. 97. 133. Merlin. sub d. quæst. 33. per totam, Azor. d. lib. 5. cap. 7. quæstion. 8. Carleval. d. disput. 20. num. 5. Guttier. in §. Sui, nu. 94. Inst. de hered. qualit. & d. quæst. 42. n. 1. Speculat. tit. dist. exequat sentent. §. Sequitur videre, num. 11. Menoch. conf. 77. nu. 28. Baiard. sup. nu. 48. Gig. quæst. 9. Padilla in l. 3. n. 33. 34. C. de jur. & fact. ignorant. Bof. n. 27. Azeved. in l. 3. n. 145. tit. 10. lib. 4. Recopilat. Contra in memorabilib. verb. Pater obligatus solvere, vers. Sed quid erit, Cagnol. in l. fin. n. 286. ff. de pact. Duennas reg. 356. in princip. Vivi. commun. verb. Legitima non debetur filio, n. 5. Sanch. nu. 19. Afcans. Clem. sup. effect. 16. n. 16. Farinac. n. 16. vers. Hoc ideo, Roland. conf. 97. nu. 5. vol. 2. Clar. d. quæst. 86. n. 3. & de hoc agunt Interpretes in c. 2. de delict. pueror. & in l. si quis pater, de iis q. sui, vel alien. sunt. Quod dicitur de Legitima, extendit ad alimenta Sanch. post alios sup. n. 22. Atque præmissa locum habent, filio crimine læsæ Majestatis perpetrante, Farinac. n. 17. Gig. d. quæst. 9. Guttier. quæst. 42. n. 4.

Dictum est in proxima assertionem vivò patre; 105 quia si filius damnatus fuerit post ejus obitum, etiam nondum divisa hæreditate, Legitima ad fiscum pertinebit, Sanch. d. lib. 2. cap. 14. n. 49. Menoch. ubi proximè vers. Tertium casum, idemque insinuant Farinac. nu. 20. Merlin. num. 5. dum asserunt, Legitimam non publicari, cum filius damnatur, vivente patre; quia confiscatio non trahitur ad futura, conditionalia, & nondum delata; nam hoc cessat, mortuo jam patre tempore publicationis, cum sit delata successio, jusque filio quæsitum, ut considerat Menoch. sup.

Extenditur principalis conclusio, seu declaratur, 106 ut

ut Legitima fisco non debeatur, nedum statim post condemnationem filii, verum etiam nec post mortem patris; nam fisco manet omnino exclusus, siquidem ut nuper aiebamus, publicatio non extenditur ad futura. Ita docent Specular. Bof. Padill. Guttier. Farinac. Baiard. ubi proximè, Sanch. d. ca. 15. n. 21. Gig. q. 18. n. 2. Merlin. n. 4.

Eadem verò conclusio limitatur, si pater filio ante condemnationem assignasset, tradidissetque legitimam, cum enim jam plene delinquentis sit, nihil impedit, ut in fiscum transferatur, Sanch. ubi proximè, n. 20. contra Baiardum d. n. 48.

Ibi: Eodem pacto, ratione sumpta.

108 Fisco occupante bona mariti propter ipsius delictum, reservatur uxori dimidia pars bonorum, quæ matrimonio constante, sunt quæ sita; nam ex alieno facinore non est auferendum ab ea, quod de jure sibi competit. Sanch. d. lib. 2. cap. 17. n. 3. Ant. Gom. in l. 77. Taur. ubi Castill. nu. 1. Baiard. sup. n. 77. Azeved. in l. 10. n. 6. tit. 9. lib. 5. Recopilat. Matienç. ubi gloss. 2. in princ. Morquech. de devot. bonor. lib. 2. cap. 13. n. 16. Pat. Vazq. in l. 2. q. 96. art. 5. disp. 169. cap. 2. n. 14.

Ibi: Et tamen poterit omnibus in his casibus.

109 Statuto caveri potest, ut ob filii delictum, peculium ejus quodcumque publicetur; Farinac. n. 171. ubi Marchæ tale statutum esse testatur.

Ibi: Sed si pater penam pecuniariam.

110 Est circa hoc egregia Bartoli distinctio in l. Stichus, n. 2. ff. de pecul. legat. alienentis, patre invito solvente penam pecuniariam pro filio, esse, quicquid expendit; in legitimam computandum: secus si spòre solvat, quæ donare videat. Quoad primam partem abique controversâ recipitur: quoad secundam, duæ reperiantur oppositæ, communique opinionones, teste Cevall. commun. tom. 1. quæst. 513. una est eorum, qui Bartolum sequuti sentiunt, non debere in Legitimam imputari condemnationem pecuniariam, quam pater ultro persolvit propter filii delictum, ut Peregrin. de fideicommiss. art. 36. n. 138. Gratian. disceptat. forens. cap. 50. n. 1. Ruin. conf. 149. n. 13. vers. Nec etiam videtur, lib. 3. Anton. Gom. in l. 29. Taur. n. 20. Guttier. in dict. §. Sui, n. 9. Inst. de hered. qualit. Paul. de Montepico in l. in Quartam, nu. 286. ff. ad leg. falcid. Rot. apud Merlin. de legitim. lib. 2. tit. 2. q. 25. n. 2. & alii, quos refert Cevall. sup. d. q. 513. in princip. Hisque accedere videtur D. Covar. in presentia, quia se refert ad Guttier. Gom. & alios hujus sententiæ Authores, pro quibus facit, l. lib. captus 17. C. post limin. re. vers.

111 Sed à Bartolo discedunt alii docentes, imputationi locum esse, quamvis volens pater pro filio satisfaciatur: Ita Bald. in Auth. si captivi, n. 9. C. de Episcop. & Cleric. & in Auth. quod locum, n. 3. C. de collationib. Grass. in d. §. Legitima, q. 30. n. 1. vers. Contrarium. Merlin. ubi proximè, n. 2. vers. Sed imò, Duennas reg. 222. limit. 4. Ripa in d. l. in quartam, numero 185. Menchac. de successio. creat. lib. 3. §. 30. d. n. 220. Fabian. in Auth. novissima, n. 106. C. de officio. testament. Cevall. n. 5. vers. Sed his non obstantibus, Ayora de partitionib. part. 2. quæst. 17. est limitet, quando quid ex gum solutum est; quam limitationem improbant Cevall. n. 7. Gratian. n. 3.

112 Hujus sententiæ rationem tradit Merlin. ex aliis n. 3. quia scilicet causa pietatis compellit; nam pater, qui pro filio solvit sanguinem proprium redimit,

cum pars ipsius censeatur, dixi n. 88. in fine, in g. l. que parentes in liberis. quàm in se metipsis crucentur, ut probavimus sup. lib. 1. c. 2. n. 94. Nec satisfaciatur. Peregrini responsio aientis, hanc necessitatem non esse jure obligatoriam: Quoniam sufficit ad excludendum animum ponandi, libertatisque exercendæ, quod ob causam solvatur, ut inquit Bald. in dict. Auth. si captivi. Utra quæ considerandum est, patrem non solum ex paterna dilectione, sed etiam ex honestate, ac pudore compelli solvendum pro filio: nam illi imputaretur ad avaritiam, & impietatem, si pateretur, filium in vinculis detineri, aut aliter vexari, ac puniri, ne pecuniam expenderet. Non urget text. in d. liber. capti; cum ibi, esclamitas filii, qui in hostium potestatem miserè devenit, parentes movit ad liberalitatem; quæ ratio in filio delinquente non militat.

113 Sunt nonnulli casus, in quibus præfata sententia, nullo ferè discrepante, verior est, ac omnino tenenda. Primus est, quando pater protestatur, se non animo donandi solvere filii condemnationem, quæ protestatio quocumque tempore facta nocebit, argum. l. 1. C. de negot. gest. l. at si quis 14. §. Sed interdum, ff. de religiof. & sumpt. funer. Peregrin. d. n. 138. Ruin. sup. n. 14. in fine, Merlin. n. 5. 6.

114 Secundus, de jure Regio si post meliorationem Tertii, & Quinti factam irrevocabiler, pater, condemnationem solverit; nam etsi velit donare, quod pendit, non potest, l. 12. tit. 6. lib. 5. Recopilat. atque ita necessario imputabitur in Legitimam. Ita Guttier. in d. §. sui, n. 94.

115 Tertius, quando filius, pro quo solvit, habet peculium profectitium, aut adventitium; quia cum eo, quod in peculio est, compensatur; reliquumque in Legitimam computabitur Bart. in d. l. Stichus, n. 3. Cevall. n. 3. Merlin. n. 7. Ant. Gom. ubi proximè, Ruin. n. 14. Peregrin. d. n. 138. Nam quoties aliquis a ienium patrimonium penes se habens, quicquam pro domo illius expendit, nunquam creditur ex proprio largiri, quamvis personæ conjunctæ sint l. Nescimus, 36. ff. de negot. gest. l. cum post 44. §. 1. ff. de administrat. tuor. Merlin. n. 8. Gratian. d. cap. 50. n. 5. Ant. Gom. sup.

116 Quartus est, si post mortem patris ex cumulo hæreditatis pro filio damnato aliqui penderetur, nam totum ex ipsius Legitima detrahetur, Bart. in d. l. Stichus 2. Molin. n. 11. Mangi. de imputat. q. 40. n. 19. 20.

117 Præterea habet locum eadem sententia, quando filius damnatus non fuit, sed pater solvit ne damnetur ob delictum commissum, sive fisco, sive parti offensæ transactionis causa: juxta l. transigere 18. C. de transactionib. satis enim est, quod filius damnari posset, & ad hoc in vinculis esset, Merlin. n. 9. Ruin. d. n. 14. vers. Aut est timor condemnationis.

118 Ampliatur itidem, quod dictum est in patre, in filio solvente pro patre; in fratre pro fratre, in liberto pro petrono, & in aliis personis quibus Legitima debetur, Merlin. n. 12. 13. Craff. d. q. 30. in fine, Menchac. sup. n. 225. Mang. n. 37.

119 Sed limitatur principalis conclusio, si filius, consentiente patre delinquat; quo casu imputandum non est filio, quod penam nomine solutum fuerit; Rip. in d. l. in quartam, n. 183. Merlin. num. 16. Menchac. num. 224. Craff. n. 2. Cevall. num. 4. Gratian. n. 4.

119 Limitatur etiam quando pater solvit ratione prioræ obligationis, veluti, si pro filio fidejusserit. Sed hoc est intelligendum, ut bene declarat Merlin. n. 20. quando pater intercessit in negotio, quod ad se ipsum pertinebat, quamvis per filium gereretur; nam si res ad filium proffus atinens ageretur, imputabitur

imputabitur quod pater ut si ejus solvere: quam limitationem probant Cev. l. n. 2. Peregrin. su. Menchac. nu. 223. Ioan. Garc. de exp. n. c. 4. n. 13. Mangil. q. 42. n. 2. Ripa ubi proxime.

Ad Num. 8.

121 Nemo potest se ipsum pro alterius delicto ad pœnam corporalem astringere, Menoch. de arbitrar. lib. 2. cas. 303. n. 16. Bada. in l. 1. n. 7. C. ne fil. pro patr. ant. Gom. variar. lib. 3. cap. 9. num. 8. Bobadill. in politic. lib. 3. c. 15. n. 104. Cancer. variar. part. 2. cap. 5. nu. 95. & part. 3. c. 12. nu. 136. 137. Clar. in prax. §. fin. quest. 46. n. 18. Tusch. lic. C. com. 87. n. 8. Farinac. in prax. quest. 33. nu. 49. Platea in l. unic. Codic. de pericul. eor. qui pro Magistrat. lib. 11. Duennas. reg. 33. limit. 3. Grilland. de relaxat. carcerator. tit. de fidejussor. reor. num. tertio in fine, Roman. sing. 129. Ratio quæ ab his communiter redditur, est, quia a membrorum vitæ suæ nullus est dominus, desumpta ex l. liber homo 13. ff. ad leg. Aquil. simili ratione non licet homini se ad pœnam spirituales vel excommunicationem, obligare, Menoch. conf. 82. n. 122. quoniam animæ suæ non est dominus, Abbas in c. ult. notab. 1. de pact. Felin. in cap. contingit. col. 1. v. r. Idem dicas de anima, de sentent. excommunicat. Menoch. num. 118. vide limitationes infra, n. 125. 131. 132.

Ibi: Quò fit, ut in causis criminalibus.

122 Reus carceratus ob delictum, ex quo venit imponenda pœna pecuniaria duntaxat, potest idoneis fidejussoribus præstitis relaxari: secus quando corporaliter est puniendus; Ita Azeved. in l. 8. n. 1. tit. 18. lib. 4. Recopilat. Guazzin. de defens. reor. def. n. 6. circa privileg. g. carcerator. nu. 32. Farinac. nu. 48. Carleval. tom. 1. tit. 1. disp. 2. n. 750. D. Salgad. de Reg. protect. part. 4. c. 4. n. 157. 164. Boss. in prax. crim. tit. de carcerat. fidejussor. committend. num. 2. Olafsch. decis. 18. n. 4. Paz in prax. tom. 1. part. 5. cap. 3. §. 6. num. 90. 91. Foller. in prax. crim. verb. examinati liberent. fidejussor. n. 4. Jodoc. in sim. prax. c. 20. nu. 3. & alii nuper laudati, de quo est omnino videndus Farinac. d. q. 33. qui latissime agit.

123 Hujus distinctionis rationem esse putant præfati DD. quia ad pœnam pecuniariam potest quis pro alio se obligare, cum de rebus propriis disponere quilibet ad libitum permittatur, in re mandata 21. C. mandat. non sic de vita, aut corpore, cujus dominium non habet, d. l. liber homo, quapropter nulli se pœnæ corporali subicere licet: Unde provenit, ut fidejussores primo casu admittantur, nam eorum obligatio subsistit; in secundo non utique, quia obligati non remanent. Hæc autem ratio minus congrua videtur, quia licet homo dominus membrorum suorum esset, possetque se ad pœnam corporalem obligare, non idè debet sub fidejussione relaxari, qui corporaliter erat puniendus, cum maximum sequeretur absurdum, videlicet ut reus supplicium subterfugeret, & innocens pateretur, ordine justitiæ penitus inverso; nec verosimile est, reum in libertate constitutum à fuga abstinere, imò comperitum est, metu pœnæ, qui etiam in viros constantissimos cadit, nec timorem 7. §. fin. ff. Quod met. caus. se in locum tutum conferre, cum sanguinem proprium redimere qualitercunque fas sit, l. 1. ff. de bon. eor. q. ant. sentent.

124 Quare dicendum est, præfatum discrimen inter pœnam corporalem, & pecuniariam, ab earundem pœnarum natura procedere; quoniam corporalis ita

personam delinquentis afficit, ut per alium, legis pœnam irroganti satisfacere non possit, l. 12. tit. 5. part. 3. Ibi Porque la justicia non se porria facer de rechamento en otro, si non en aquel que face el yerro, Caramuel. in Theolog. fundam. num. 961. & hoc est quod dicitur, crimina suos Authores tenere, l. sancimus 22. C. de pœn. Idè quæ juris est, cum Judex ex arbitrio corporis supplicium imponi decernit. Aliter verò in pœna pecuniaria contingit, quæ personam non sequitur, atque ita lex non exigat quòd reus ipse solvat, sed satis est ut pecunia à quocunque pro eo præstetur, nec vetitum est donare, aut mutare delinquenti, quod pœnæ nomine solvere tenetur: nec dubitatur, qui de natura debiti pecuniarii sit, nihil interesse, utrum idem debitor, an alius pro ipso satisfaciat, ut ait Justinian. in prin. ip. Inst. quib. mod. tollit. oblig. Ex quibus jam liquet ratio ad utramque distinctionis partem, quandoquidem fidejussores nequeunt satisfacere, etsi plectantur pro eo, qui corporaliter puniendus erat, idè quæ, illis intervenientibus, hic dimitti non debet; at ubi sola pecuniaria pœna est imponenda, cum idonei sint, & solvendo condemnationem plenam satisfactionem exhibeant, eis carceratus jure committitur.

125 Sed antequam hinc discedamus, oportet nonnulla notatu digna præmissis adijcere. Primum, fidejussores, qui in se suscepti in custodiam rei, ut à vinculis publicis liberetur, teneri ad pœnam etiam corporalem, si reus non comparèat, quam ipse foret subiturus; Cancer d. cap. 5. nu. 96. Menoch. sub num. 37. Suar. in tract. de fid. jussor. in caus. crimin. n. 26. vers. Quinto considera. Cels. Hug. conf. 121. n. 1. Salicet & Cin. in l. ad Commentariensem. C. de custod. reor. Clar. ubi proxime Farinac. n. 76. qui duo ultimi asserunt, hoc in praxi admittendum non esse; quamvis Cancer. de praxi testetur. Sed potest dici pœnam non infligi ob delictum alienum; sed ob proprium custodis, qui delinquentem fugere passus est.

126 Secundum, quod si carceratus, persona sit nobilitate & auctoritate egregia; poterit fidejussoribus exhibitis dimitti, tamen si corporis pœnam sit subiturus, modò delictum atrocitatem non contineat, Guttier. Practicar. lib. 4. qu. 21. n. 4. D. Salg. sup. nu. 96. Grilland. ubi proxime, q. 1. n. 8. Salicet in l. si quis reum, C. de custod. reor. Guazzin. d. defens. 6. n. 31. ubi alios refert, & judices, ut in hoc cautè se gerant, admonet.

127 Tertium, eum fidejussoribus committendum cui relegationis pœna est irroganda, Azeved. in l. 8. nu. 2. tit. 18. lib. 4. Recopilat. Carleval. sup. num. 751. Anton. Gom. d. cap. 9. n. 8. junctis, quæ tradit eodem lib. 3. cap. 1. nu. 13. quoniam relegatio pœna corporalis non est, D. Salgad. nu. 164. Menoch. de arbitrar. lib. 1. quest. 80. à nu. 87. Bobad. lib. 5. cap. 1. num. 128. Cancer. part. 3. cap. 17. n. 167. Clar. d. §. fin. quest. 32. nu. 5. & probatur ex l. 2. tit. 19. lib. 4. Recopilat. Quod ampliat Azeved. quamvis relegatus quis sit in perpetuum; inter pœnas corporales enumerat, & ira sentit Anton. Gom. d. nu. 13. Sed contrarium, scilicet non esse reum relaxandum, quia relegatio pœna corporalis censetur, defendunt Farinac. sup. num. 55. Boss. num. 7. Avendan. in suo dictionario, verb. criminalis: & procul dubio hæc pœna saltem personalis dici debet, cum personam afficiat, non bona; atque ita secundum tradita, sup. n. 124. videtur tenenda Farinacii opinio, maxime si consideremus ea, quæ differunt per magis, & minus, quoad substantiam non differre, l. ult. ff. de fund. instruct. Cevall. d. q. 513. num. 8. Cyriac. tom. 2. controvers. 222. num. 29. cumque relegatio corpus affli-

affligat, etsi leviter, pœna corporalis censenda est. Ex quibus, quamvis hæc sententia defendi possit, tamen priorem communem ob ejus æquitate sustinendo, asseri potest, quod si relegatio pœna corporalis sit, si non, est reus relaxandus ex eo, quod cessat periculum fugæ, tum propter pœna ipsius levitatem, tum vel maxime, quia si relaxatus aufereret, ipse pœnam infligeret quam Judex erat irrogaturus. Ad hæc relegatio pro delictis non gravibus imponitur; & l. Divus 3. ff. de custod. reor. concessa est iudicibus facultas, ut pro similibus factis carceratum, cautione fidejussoria accepta, dimittant.

128 Quartum, similiter relaxari debere qui in vinculis est propter crimen, ex quo primario pœna pecuniaria imponitur, & in ejus defectum corporalis: juxta l. ult. ff. de in jus vocand. Bart. in l. item liberatur. §. Qui paratus, n. 3. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solvit. Menoch. d. cas. 303. n. 36. Saar. de fidejussor. in caus. crimin. n. 23. vers. Sed hoc intelligo, quamvis aliud sentiant Farinac. n. 51. & alii, quos recenset Menoch. n. 31. pœna enim corporalis venit per consequentiam, quæ non attenditur; sed pecuniaria, quæ principaliter statuitur: argument. l. 1. cum vulgatis ff. de auctorit. tutor. Præterquam quod timeri non potest, ut pœna corporalis locum habeat in casu; quo reus non præsentetur, cum fidejussores idonei intervenerint, ut Menoch. advertit d. n. 36. Aliud juris erit, si statutum pœnam corporalem, & pecuniariam alternativè imposuerit, data electione ei, qui injuriam passus fuerit, secundum formam l. 1. tit. 10. lib. 8. Recopilat. quoniam tunc copia pecuniæ in fidejussoribus impeditur non valet, ne pœna corporalis, accusatore volente, inferatur. An dimitti possit, cui carceris pœna est inferenda? videas apud Paz. sup. n. 91.

129 Quintum, carceratum iussu Principis, Senatus, alteriusve Judicis superioris, vel etiam ad requisitionem cujuscunque, non licere sub fidejussoribus liberare, l. 24. in fine, tit. 18. part. 2. ubi Greg. Lop. glos. ult. Bobadill. d. lib. 3. c. 15. n. 105.

130 Præmissis tandem addendum est, quòd quoties jure, vel injuria contigerit, ut reus, qui corporaliter est puniendus, fidejussione præstita, dimittatur, si ipse se subtrahat pœnæ, fidejussores non sunt eodem supplicio, quod delinquentis merebatur, coercendi, sed pecuniariter; Ant. Gom. d. c. 9. n. 8. & ita in sua patria statutum esse restatur Farinac. n. 75. in fine, quod arbitrio judicantis relinquit, Menoch. cas. 304. n. 1. quæ vera sunt, nisi certa pœna in fidejussores fuerit statuta.

Ibi: Posteriori parte Glossæ constat.

131 Consuetudine introduci posse, ut innocens pro alieno crimine ad pœnam corporalem se astringat, docent Menoch. sup. lib. 1. quest. 7. n. 12. & lib. 2. d. cas. 303. n. 35. Boss. sup. n. 5. Farinac. d. n. 75. Roder. Suar. ubi proxime, n. 34. vers. & tene mentis, Tusch. d. concl. 87. n. 8. Duen. sup. limit. 3. Chaffan. in consuetud. Burgund. rubric. 1. §. 5. n. 167. Pet. de Ubal. in tract. de pace Constant. n. 75. Joan. Morolon. in promptuar. jur. verb. fidejussor.

132 Idem statuto cavere posse asserunt Menoch. n. 21. 22. ubi tale statutum Neapoli esse testatur, Bajard. ad Clar. d. quest. 46. n. 25. Foller. sup. n. 7. Bols. n. 5.

Ibi: His accedit quod Decius.

133 Ad hoc est exemplum aptissimum in eo, qui ad preteritum participandum se vendi paucit; nam Faria addit. ad Covar. Tom. 1.

quamvis homo liber suo consensu solo effici servus non valeat, l. nec si volens 6. l. liberos 10. l. interrogatam, 24. C. de liberal. causi; tamen legis auctoritate concurrente cum ipsius voluntate, servilis conditionis efficitur, l. 1. tit. 21. p. 4. §. Servi autem, et 2. Inst. de jur. personar.

Ibi: Ego verò non video.

134 Hanc D. Covar. sententiam contra communem, de qua sup. n. 131. tenet Viv. de off. 215. n. 13. Cancer. sup. dist. c. 5. n. 95. in fine, Marieng. in l. 10. glos. 1. n. 23. tit. 16. lib. 5. Recopilat. ubi alii, & quidem valde rationi, ac æquitati naturali est dissonum, ut innocens pro alieno crimine pœnis corporalibus afficiatur; quod fieri non posse ostendam præmittens, duplici ex capite non licere, ut infons pro alieno crimine se pœnæ corporali subiciat. Primum quia cum dominus vitæ suæ, aut membrorum non sit homo, Deuteronom. c. 32. vers. 39. ubi inquit Dominus: Ego occidam, & ego vivere faciam: & constat ex dict. l. liber homo. Sor. de just. lib. 5. quest. 1. art. 5. Pat. Valent. tom. 4. disp. 5. q. 8. punct. 2. vers. Tertia ratio, Menoch. d. cas. 303. n. 16. Bobadill. d. c. 15. n. 104. Less. de just. lib. 2. c. 4. dub. 10. Caramuel in Theolog. fundament. n. 1649. non valet id, quod suo arbitrio, ac dispositioni non subditur, in obligationem deducere, argum. d. l. nec si volens, cum similibus supra adductis, C. de liber. causi. Secundum quod innocens occidi, punitivè corporaliter non potest; & licet se obliget ad pœnam, non ideo infons definit esse.

135 Quibus cognitis, dicendum est, posse quidem lege, vel consuetudine licitum fieri in foro externo, ut innocens pro reo se ad corporis pœnam astringat, quia hoc nullam peccati labem continet, cum propria auctoritate possit homo vitam, corpusque jactare nedum pro bono, aut persona publica, sed etiam pro privata sibi æquali; atque ita non peccat qui in naufragio tabulam cedit alteri, ut periculum mortis evadat, quamvis ipse sciat certò, se ibi perituum: nec qui cibos relinquit proximo, ut vitam servet; cum uterque existat in extrema necessitate constitutus, maxime si necessitudine, aliòve speciali vinculo sint conjuncti; ut docent communiter Theologi, de quo Dian. pars. 5. tract. 4. resolut. 42. Pat. Suar. de fid. sp. & char. tract. 3. disp. 9. sect. 3. per tot. Bonacin. in summ. tom. 2. disp. 3. de charitat. quest. 4. punct. 4. n. 6. Valent. tom. 3. disp. 3. q. 4. punct. 3. Pat. Becan. tom. 3. c. 19. q. 2. apud quos plures. Ad quod innocens pœnam mortis, vel corporis sustineat, nulla constitutione humana fieri potest; nam hoc ulla ratione non licet, ut docuit D. Thom. 2. 2. quest. 61. art. 6. ubi quaerit an aliquo casu licitum sit infontem enecare; & resolvit nullo, nisi ex Divina revelatione, aut si legitime reus esse probetur, quem ibi sequuntur Theologi, & refert Valent. dist. disp. 5. q. 8. punct. 2. vers. Tertio quaeritur: & comprobatur ex eo, quod nulla causa urgentior potest excogitari ad licitam innocentis occisionem, quam exitum imminens Reipublicæ, cujus ipse pars est, impedire; sed ex hac causa nefas est, etiam publica auctoritate illum interficere, ut est omnium communis resolutio, probantque laudati supra n. 9. Igitur nullo modo licere potest, sicut in præfenti rectè D. Covar. advertit.

Nec videatur alicui implicare, quòd possit alicuius se justè ad mortem astringere, & quod per publicam potestatem licite perimi nequeat: siquidem hoc evenit in casu, de quo nuper actum est. Quoniam extra dubium est civem etiam infontem teneri ad subveniendum suæ Reipublicæ in extrema necessitate